

ภาพผู้หญิงสถานภาพโสดที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย*

‘Representation of Women were single in Thai Films’

อัญมณี ภักดีมวชน**

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า ภาพยนตร์ไทยเรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ้ว สร้างภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดอย่างไร โดยนำการวิเคราะห์แบบวัฒนธรรมศึกษา แนวคิดเรื่องการประกอบสร้างภาพตัวแทน รวมถึงแนวคิดการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ มาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ โดยได้เลือกภาพยนตร์แบบเฉพาะเจาะจง ภาพยนตร์ที่มีภาพเกี่ยวกับผู้หญิงสถานภาพโสดเป็นโครงเรื่องหลัก ผลการวิเคราะห์พบว่า ภาพยนตร์ไทยเรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ้ว ได้สร้างภาพผู้หญิงสถานภาพโสด ดังนี้ 1. ออกจากแฟนที่คบกันมา 7 ปี 2. ผู้หญิงสถานภาพโสดประกอบอาชีพที่ดีในสังคมไทย 3. ผู้หญิงสถานภาพโสดแต่งกายดูดี ทันสมัย 4. ผู้หญิงสถานภาพโสด มีอายุ 32 ปี รูปร่างหน้าตาดี สวย ดูสง่า 5. ผู้หญิงสถานภาพโสด อยากมีครอบครัว อยากแต่งงาน และ 6. ผู้หญิงสถานภาพโสดไม่ว่าจะมีความมั่นใจแค่ไหนก็ตามแต่สุดท้ายก็ยังต้องการผู้ชายเป็นที่พึ่ง (ไม่สามารถอยู่คนเดียวได้)

Abstract

The objective of this research is to study how the movie, title: 30+ (Single On Sale) and title: 30 Kam Lung Jaew construct image of the single women by applying the analysis of cultural studies, concept of making of representation, including the concept of storytelling in the movie to analyze. By the way, the movies were selected purposively,

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สถาบันวิจัย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีงบประมาณ 2555 โดยมี ผศ.ดร.คมสัน รัตนะสิมากุล เป็นที่ปรึกษางานวิจัย

** วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต (2552) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

which is the one contains image of single women as the main story line. The analysis result revealed that the movie “30+ (Single On Sale)” and “30 Kam Lung Jaew” construct the images of the single women as follows: 1. Woman broken-hearted from the one who had associated with for 7 years; 2. The single women having good career in Thai society; 3. The single women with good-looking and fashionable dresses; 4. The single women aged 32 years, good-looking, and with a dignified look; 5. The single women who wish to have a family and get married, and; 6. The single women, no matter how much they have self-confidence, still need a man to rely on.

เกริ่นนำ

ผู้หญิงสถานภาพโสด เมื่อเอ่ยถึงคนส่วนใหญ่มักจะนึกถึงภาพ ผู้หญิงที่มีอายุมาก และยังไม่ได้แต่งงาน หรือที่เรียกกันสั้นๆ ว่า “จีนคาน” สังคมส่วนใหญ่จึงมองว่าผู้หญิงสถานภาพโสดเป็นผู้หญิงที่มีความแตกต่างจากผู้หญิงที่ได้แต่งงานแล้ว อาจจะแตกต่างกันในเรื่องของการดำเนินชีวิตประจำวัน อาชีพและการทำงาน จึงทำให้ต้องกลายเป็นผู้หญิงสถานภาพโสด

สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงมากขึ้นในหลายๆ ด้าน โดยให้ความสำคัญของความเท่าเทียมระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย จึงทำให้ผู้หญิงมีโอกาสทางการศึกษาและการทำงานมากขึ้น ทำให้ผู้หญิงไทยมีสถานภาพโสดหรือมีครอบครัวช้า

แต่ถึงอย่างไรก็ตามผู้หญิงสถานภาพโสด ไม่ว่าจะเป็นอย่างไร ก็ยังคงเป็นมุมมองของแต่ละบุคคลในการมองผ่านภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดที่อยู่ใกล้ชิด หรือบางครั้งอาจจะมองสถานภาพโสดผ่านตัวตนของตัวเอง สื่อมวลชนก็เป็นอีกมุมมองหนึ่งที่ประกอบสร้างภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดเช่นกัน

ภาพยนตร์ที่ประกอบสร้างภาพเกี่ยวกับผู้หญิงสถานภาพโสด ถือเป็นเสมือน “ภาพตัวแทน” (representation) ของผู้หญิงสถานภาพโสด โดยภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับผู้หญิงสถานภาพโสดนั้น มีการประกอบสร้างภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดออกมาให้ผู้ชมได้ชมในหลายๆ มิติ เช่น มิติในเรื่องของการแต่งกายของผู้หญิงสถานภาพโสด มิติเรื่องฉากที่เกี่ยวกับสถานที่ที่ผู้หญิงสถานภาพโสดใช้ชีวิตอยู่ มิติด้านตัวละคร ความคิดของตัวละคร การกระทำของตัวละครผู้หญิงสถานภาพโสดที่แสดงออก เป็นต้น

สำหรับภาพยนตร์ไทยที่มีการนำเสนอภาพของผู้หญิงสถานภาพโสด ในปี พ.ศ. 2554 มีทั้งหมดจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ

ภาพยนตร์เรื่อง 30 ยังแจ๋ว ซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษาทั้ง 2 เรื่องเลย ทั้งนี้ภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวมีโครงเรื่องที่เกี่ยวกับผู้หญิงสถานภาพโสดที่ชัดเจน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดอาจกล่าวสรุปได้ว่า ภาพยนตร์ถือว่าเป็น ตัวกลางที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงโลกแห่งความเป็นจริงและโลกแห่งความหมาย ภาพยนตร์มีการสร้างภาพของผู้หญิงสถานภาพโสด ซึ่งจากกระบวนการดังกล่าว ทำให้บทความนี้มุ่งที่จะศึกษาภาพตัวแทนของผู้หญิงสถานภาพโสด โดยศึกษาเปรียบเทียบภาพยนตร์ดังกล่าวทั้ง 2 เรื่อง ว่าภาพที่อยู่ในภาพยนตร์มีเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน (Representation) : ผลผลิตทางความหมาย

สจวร์ต ฮอลล์ (Hall, 1997, p. 4) กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งที่สามารถบอกได้ถึงความหมายของสิ่งต่างๆ สามารถจะเป็นตัวกำหนดและจัดการความประพฤติ และการปฏิบัติต่างๆ ความหมายของภาษาจะช่วยให้การตั้งกฎ บรรทัดฐาน และขนบธรรมเนียมต่างๆ ที่สั่งการและควบคุมชีวิตคนในสังคม

แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน (Stuart Hall, 1997 อ้างถึงใน วิทยากรณ์ กอจริญจิตต์, 2545, น. 12) มีการทำงานคล้ายกับระบบการทำงานของภาษา เพราะภาพตัวแทนเป็นผลผลิตทางความหมายของระบบความคิดในจิตใจของมนุษย์ผ่านการทำงานของภาษา โดยการเชื่อมโยงระหว่างระบบความคิดกับภาษา ซึ่งอำนวยความสะดวกให้มนุษย์สามารถอ้างอิงถึงโลกแห่งความจริงของวัตถุ ผู้คน และเหตุการณ์ต่างๆ รวมถึงโลกแห่งจินตนาการที่มีแต่วัตถุ ผู้คนและเหตุการณ์ที่ปรุงแต่งขึ้น

ในขณะเดียวกัน ยังมีแนวคิดอีกประการหนึ่งของสำนักปรากฏการณ์วิทยา ที่มีอิทธิพลต่อทฤษฎีวิวัฒนาการศึกษาก็คือ แนวคิดเกี่ยวกับภาษา ซึ่งสำนักวิชาการนี้เห็นว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกิดความหมาย เพราะภาษาเป็นพื้นที่ในการเก็บและสื่อสารประสบการณ์ต่างๆ ที่คนมีต่อคน วัตถุ และโลกรอบตัว ตัวอย่างเช่น สำนักปรากฏการณ์วิทยาจะไม่ถามว่า “ผู้หญิงสถานภาพโสดนั้นมีเยอะหรือไม่” หากแต่จะสนใจว่า คนแต่ละคน/กลุ่มใช้ภาษาสร้าง “ผู้หญิงสถานภาพโสด” ออกมาอย่างไร อาทิเช่นภาษาของภาพยนตร์ก็จะเป็นพื้นที่อีกพื้นที่หนึ่งในการสร้างความหมายของผู้หญิงสถานภาพโสดที่หลากหลายแตกต่างกันไป เช่น เป็นผู้หญิงสวย มีความมั่นใจในตัวเองสูง มีอาชีพการงานที่ดี เป็นต้น

ภาพตัวแทนนั้นจะทำการคัดเลือกเพียงบางลักษณะของความเป็นจริงออกมาดัดแปลง และดัดแปลงให้โดดเด่นขึ้น รวมถึงสถาปนาความเป็นจริงได้อย่างเท่าเทียมกัน

ในระนาบเดียวกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนั้น อาจเป็นเพราะความจริง อาจจะมีสิ่งที่ไม่มีความหมายอยู่ในโลก หรือมีตัวตนแต่มีขนาดเล็กใหญ่มาก เมื่อต้องการนำมาแสดงหรือกล่าวถึง ก็ไม่สามารถนำมาแสดงหรือกล่าวถึงได้ทั้งหมดในเวลาเดียวกัน จึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกมาเป็นบางลักษณะเท่าที่ต้องการเท่านั้น และนำมาดัดแปลง ตบแต่งให้โดดเด่นขึ้น ซึ่งการดัดแปลงและตบแต่งนั่นเอง ที่ทำให้เกิดการสร้าง ความหมายใหม่ขึ้น

ในสื่อบันเทิงอย่างภาพยนตร์ การสร้างภาพตัวแทนเกิดขึ้นกับตัวละครทุกตัว ทั้งตัวละครหลัก และตัวประกอบต่างๆ เช่น ภาพของผู้หญิงสถานภาพโสเภณีเป็นผู้หญิงสวย มีความมั่นใจในตัวเองสูง มีอาชีพการงานที่ดี ดังนั้น เมื่อเรานำแนวความคิดของสำนักวัฒนธรรมศึกษามวิเคราะห์ภาพของผู้หญิงสถานภาพโสเภณี ในขั้นต้น เราจะเห็นภาพแบบฉบับ (typical) เพราะภาพยนตร์นั้นเป็นสื่อที่สามารถสร้างภาพตัวแทนให้คนดูสามารถรับรู้และสร้างความหมายของผู้หญิงสถานภาพโสเภณีได้

ในบทความครั้งนี้ จะนำแนวคิดเรื่องการประกอบสร้างภาพตัวแทนมาใช้ในการวิเคราะห์ภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับผู้หญิงสถานภาพโสเภณี ทั้งนี้ การสร้างภาพ จะมีคำถามเกี่ยวกับการประกอบสร้างภาพผู้หญิงสถานภาพโสเภณีว่า ผู้หญิงสถานภาพโสเภณีเหล่านั้นถูกสร้างภาพขึ้นมาอย่างไร

แนวคิดการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ : กระบวนการสร้างความหมาย

เดวิด บอร์ดเวล (David Bordwell) (2001 : 60) นักวิชาการที่ศึกษาภาพยนตร์ ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ไว้ว่า คือ ห่วงโซ่ของเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันในเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง การเล่าเรื่องเริ่มต้นด้วยสถานการณ์หนึ่ง เป็นชุดของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไปตามรูปแบบของเหตุและผล จนในที่สุดสถานการณ์ใหม่หนึ่งๆ ก็เกิดขึ้นตามมาจนนำไปสู่ตอนจบของการเล่าเรื่อง

ซึ่งในการศึกษาถึงสัญญาณต่างๆ ในตัวภาพยนตร์นั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาจากการเล่าเรื่องโดยวิธีการวิเคราะห์การเล่าเรื่องนั้นทำได้หลายวิธี (รุจิเรข ชุรินทร์, 2542) ได้แก่ การพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. โครงเรื่อง (Plot)

ทุกเหตุการณ์ที่อยู่ในเรื่องเล่าก็คือเนื้อเรื่อง ส่วนโครงเรื่องนั้นเป็นสาระสำคัญของเนื้อเรื่องที่นำเสนอในรูปของภาพและเสียง จะเห็นได้ว่า แม้ว่าภาพยนตร์บางเรื่องจะมีเนื้อเรื่องแบบเรียบง่ายเมื่อวางโครงเรื่องที่ซับซ้อนเข้าไปก็จะทำให้เกิดความน่าสนใจและน่าติดตาม โครงเรื่องปกติจะมีการลำดับเหตุการณ์ในการเล่าเรื่องไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 การเริ่มเรื่อง (Inciting Moment) เป็นการชักจูงความสนใจให้ติดตามเรื่องราว มีการแนะนำตัวละคร ฉากหรือสถานที่ มีการเปิดประเด็นหรือปมขัดแย้งให้ชวนติดตาม การเริ่มเรื่องไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับเหตุการณ์ อาจเริ่มจากตอนกลางเรื่องหรือจากท้ายเรื่องไปหาต้นเรื่อง ก็ได้

1.2 การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising Action) คือ การที่เรื่องราวดำเนินไปอย่างต่อเนื่องปมปัญหาเริ่มทวีความเข้มข้นเรื่อยๆ ตัวละครอาจมีความลำบากใจหรืออุปสรรคที่ต้องเผชิญ

1.3 ภาวะวิกฤต (Climax) คือ เรื่องราวกำลังถึงจุดแตกหัก และตัวละครอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจ

1.4 ภาวะคลี่คลาย (Falling Action) คือ สภาพหลังจากที่จุดวิกฤตได้ผ่านพ้นไปแล้ว ปัญหาต่างๆ ได้รับการเปิดเผยหรือขจัดออกไป

1.5 การยุติของเรื่องราว (Ending) คือการสิ้นสุดของเรื่องราวทั้งหมด อาจจบแบบสูญเสีย หรือจบแบบมีความสุข หรือทิ้งท้ายให้ขบคิดก็ได้

2. ความขัดแย้ง (Conflict) เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของโครงเรื่องที่สร้างปมปัญหาซึ่งการพัฒนาเรื่องราวต่างๆ จะดำเนินขึ้นท่ามกลางความขัดแย้ง โดยสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

2.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ คือการที่ตัวละครสองฝ่ายไม่ลงรอยกัน หรือพยายามต่อต้าน ทำลายล้างกัน เช่น การไม่ถูกกันของคนสองตระกูล หรือการรบกันของทหารทั้งสองฝ่าย เป็นต้น

2.2 ความขัดแย้งภายในจิตใจ คือ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายใน ตัวละครจะมีความสับสน หรือยุ่งยากลำบากใจในการตัดสินใจเพื่อกระทำการใดอย่างหนึ่ง เช่น ความรู้สึกขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ทางสังคม หรือขัดแย้งกับสำนึกรับผิดชอบ

2.3 ความขัดแย้งกับธรรมชาติ คือการที่มนุษย์ต้องเผชิญกับภัยธรรมชาติหรือสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย เช่น การที่ชาวนาชาวไร่ต้องประสบกับปัญหาภัยแล้ง เป็นต้น

2.4 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น ความขัดแย้งระหว่างคนกับผีสิง หรือความเชื่อในสิ่งเร้นลับ

3. ตัวละคร (Character) หมายถึง บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเรื่องราวในเรื่องเล่า นอกจากนี้ยังหมายถึง บุคลิกลักษณะของตัวละครจะต้องมีองค์ประกอบสองส่วนเสมอ คือ ส่วนที่เป็นความคิด (Conception) และส่วนที่เป็นพฤติกรรม (Presentation)

4. แก่นความคิด (Theme) หมายถึง ความคิดหลักหรือความคิดรวบยอดที่เจ้าของเรื่องต้องการนำเสนอ ซึ่งผู้รับสารสามารถค้นพบความหมายหรือใจความสำคัญ

ของเรื่องได้จากการสังเกตองค์ประกอบต่างๆ ในการเล่าเรื่อง เช่น การสังเกตชื่อเรื่อง ตัวละคร คำนิยาม คำพูด หรือ สัญลักษณ์ที่ปรากฏในเรื่อง เป็นต้น

ปกติแล้วเรื่องเล่าเรื่องหนึ่งจะมีแก่นความคิดหลักเพียงหนึ่งแก่นแนวคิด โดยที่อาจมีแนวคิดย่อยอีกหลายแนวคิดที่คอยสนับสนุนแก่นความคิดหลักอยู่ ถึงแม้ว่าในเรื่องจะมีแนวคิดปลีกย่อยอยู่หลายความคิดก็ตาม แต่ความคิดย่อยทั้งหมดก็จะมีลักษณะร่วมกันบางประการ หรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งสิ้น ดังนั้นการพิจารณาแก่นความคิดหลักจึงควรจะสังเกตแนวคิดย่อยควบคู่ไปด้วยเพราะจะทำให้เราสามารถเข้าใจเรื่องราวได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

5. ฉาก (Setting) ฉากเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเล่าเรื่องทุกประเภท ทำให้เรื่องเล่ามีความต่อเนื่องและมีเหตุการณ์รองรับช่วยให้เกิดความสมจริง และฉากยังมีความสำคัญในแง่ที่สามารถบ่งบอกความหมายบางอย่างของเรื่องที่มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของตัวละครอีกด้วย

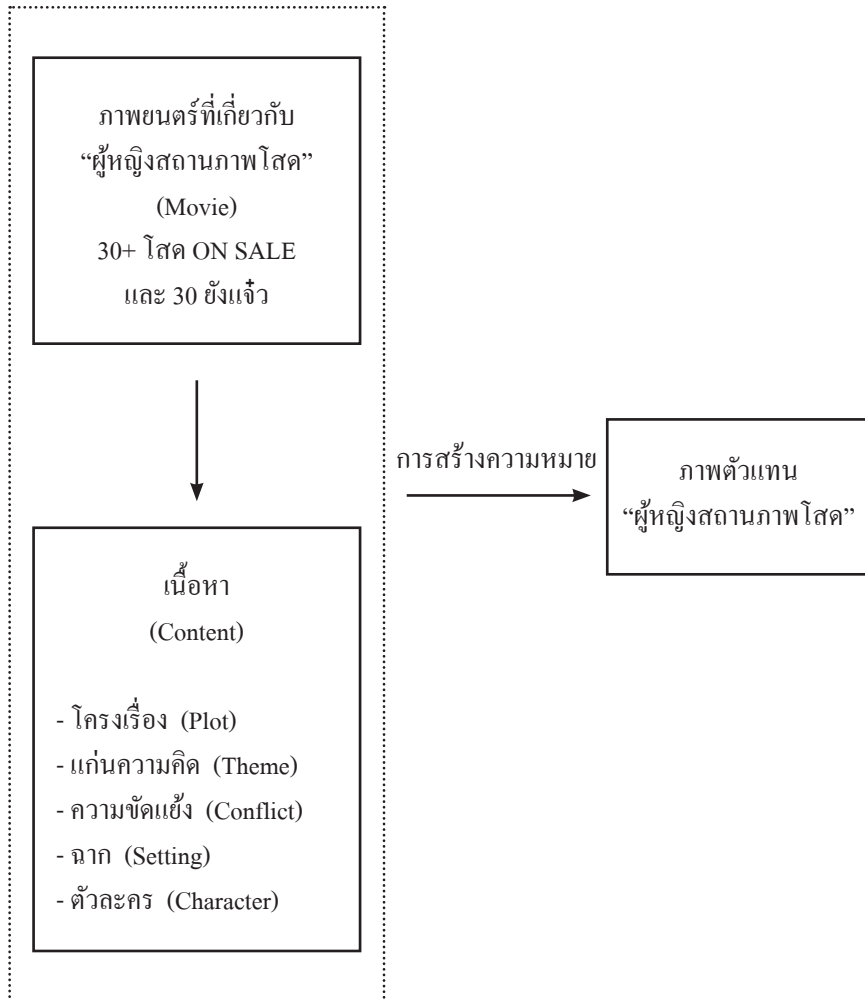
6. สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol) เป็นการสื่อความหมายโดยการให้ความหมายทั้งภาพและเสียง ซึ่งสามารถสื่อความหมายด้านต่างๆ มากไปกว่าความหมายที่ปรากฏอยู่ภายนอก

แนวคิดทางด้านสัญลักษณ์วิทยาทางภาพยนตร์จะเป็นหนทางในการสร้างแบบจำลองเพื่อใช้อธิบายว่าภาพยนตร์เรื่องต่างๆ บรรจุความหมายและสื่อความหมายนั้นให้กับผู้ชมได้อย่างไร ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การค้นหากฎหรือแบบแผนที่ทำให้สามารถดูภาพยนตร์ได้เข้าใจรู้เรื่อง และเพื่อค้นพบรูปแบบเฉพาะของการสร้างความหมายที่ทำให้เกิดลักษณะเฉพาะตัวของภาพยนตร์ หรือแนวภาพยนตร์แต่ละเรื่อง หัวใจสำคัญของการศึกษาในสาขานี้ก็คือ การทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับศาสตร์แห่งการสร้างภาพยนตร์ และประเด็นสำคัญของศาสตร์ที่ว่านี้ คือ กระบวนการสร้างความหมาย (Signification) ซึ่งเป็นสิ่งที่นักสัญลักษณ์วิทยาให้ความสนใจโดยตรงนั่นเอง

แนวคิดเรื่องการเล่าเรื่อง (narration) นั้น ถือว่าเป็นแนวคิดที่ใช้ในการประกอบสร้างความหมายของสิ่งที่ภาพยนตร์นำเสนอ โดยการเล่าเรื่องนั้นไม่สำคัญว่าเรื่องที่เล่าจะเป็นเรื่องอะไร (what to narrate) แต่ขึ้นอยู่กับวิธีที่ภาพยนตร์กำลังเล่าถึงผู้หญิงสถานะใดแตกต่างจากเล่าอย่างไร (how to narrate) ดังนั้น แนวคิดการเล่าเรื่องในภาพยนตร์จะช่วยเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาในภาพยนตร์ บทบาทของตัวละคร รวมไปถึงการพิจารณาบริบทแวดล้อมต่างๆ ซึ่งมีส่วนในการก่อให้เกิดภาพผู้หญิงสถานภาพใด

ในภาพยนตร์ของแต่ละเรื่อง โดยบทความนี้จะวิเคราะห์ในส่วนของ ฉาก ตัวละคร เครื่องแต่งกาย การกระทำของตัวละคร ความคิดของตัวละคร รวมถึงกิจกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ด้วย

กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย (Conceptual Framework)

การเล่าเรื่องผู้หญิงสถานภาพโสดในภาพยนตร์ : สุดท้ายก็ได้พบผู้ชายที่ดีและมีความสุข

จากการวิเคราะห์การสร้างความหมายตามองค์ประกอบการเล่าเรื่อง (Narration) ของภาพยนตร์ เรื่อง 30+ โสด ON SALE และเรื่อง 30 กำลังแจ๋ว สามารถวิเคราะห์ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ภาพตัวแทนผู้หญิงสถานภาพโสด โดยใช้เกณฑ์ของตัวละคร

องค์ประกอบ การเล่าเรื่อง (Narration)	การสร้างความหมายของผู้หญิงที่มีสถานภาพโสด	
	ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE	ภาพยนตร์เรื่อง 30 กำลังแจ๋ว
1. โครงเรื่อง (Plot)		
1.1 การเริ่มเรื่อง (Exposition)	- เริ่มต้นเปิดประเด็น ภาพลักษณ์ของตัวละครอิงว่าทำอาชีพเป็นช่างภาพ และเปิดเรื่องด้วยการที่อิงถูกก๊อกรักหักอก	- เริ่มต้นเปิดประเด็น ด้วยตัวละคร 2 ตัว คือ จำและปอ เป็นฉากที่ทั้งสองคนยืนกอดกันแล้วก็แยกจากกัน เป็นการเปิดเรื่องแบบนำเหตุการณ์ตอนท้ายเรื่อง
1.2 การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising -Action)	- พัฒนาเหตุการณ์ด้วยการที่ ตัวละคร อิง เข้า สู่ สถานภาพโสด และเริ่มหาผู้ชายที่จะคบเป็นแฟน และได้พบกับจิดที่ร้านขายหมูปิ้ง และได้ทำกิจกรรมร่วมกันมากมายจนเกิดเป็นความรู้สึกดีๆ ต่อกัน	- พัฒนาเหตุการณ์ ด้วยการที่ปอ ได้พบกับจำที่งานวันเกิดครบรอบอายุ 31 ปีของจำโดยที่เซนเป็นคนแนะนำปอและจำจึงรู้จักกัน

องค์ประกอบ การเล่าเรื่อง (Narration)	การสร้างความหมายของผู้หญิงที่มีสถานภาพโสด	
	ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE	ภาพยนตร์เรื่อง 30 กำลังแจ๋ว
1.3 ขั้นภาวะวิกฤต (Climax)	- แทนเข้ามาเป็นตัวเลือก หนึ่งของอิง โดยที่แทนเป็น คนในอุดมคติของอิง และ สามารถผลักดันให้อิง สามารถเข้าใจความฝัน ในการเป็นช่างภาพระดับ โลกของเธอได้	- เกิดจากการที่นภอดิตคนรักเก่า ของจำกลับมามีชีวิตใหม่ รวมถึง ปอและจำมีปากเสียงกันมาก่อน อยู่แล้วในเรื่องที่ปอมีอายุน้อย กว่าจำถึง 7 ปี
1.4 ขั้นภาวะคลี่คลาย (Filling - Action)	- อิงเปิดกล่องของขวัญที่ จิตตั้งใจจะมอบให้	- นภขอเป็นเพื่อนกับจำและจำ เริ่มตัดสินใจว่าจะเลือกกระหว่าง ปอเด็กที่มีอายุน้อยกว่าหรือนภ จนกระทั่งจำได้ดูคลิปที่ปอส่ง มาอวยพรวันเกิด จึงตัดสินใจที่ จะเลือกปอ
1.5 ขั้นยุติเรื่องราว (Ending)	- อิงและจิต เจอกัน โดย บังเอิญ และปรับความเข้าใจ กันได้ พร้อมทั้งสัญญาจะ ดูแลกันและกัน	- ปอและจำปรับความเข้าใจกัน ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นก็ได้รับการ แก้ไขให้จบไปได้ด้วยดี
2.แก่นความคิด (Theme)	ผู้หญิงสถานภาพโสดไม่ว่า จะมีบุคลิกภาพที่มั่นใจ ดูดี สวย เก่ง แต่สุดท้ายผู้หญิง ก็ต้องการจะมีชีวิตคู่ ต้องการ ผู้ชายเป็นที่พึ่ง	ผู้หญิงสถานภาพโสดไม่ว่าจะมี บุคลิกภาพที่มั่นใจ ดูดี สวย เก่ง แต่สุดท้ายผู้หญิงก็ต้องการจะมี ชีวิตคู่ ต้องการผู้ชายเป็นที่พึ่ง

องค์ประกอบ การเล่าเรื่อง (Narration)	การสร้างความหมายของผู้หญิงที่มีสถานภาพโสด	
	ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE	ภาพยนตร์เรื่อง 30 กำลังแจ๋ว
3. ความขัดแย้ง (Conflict)	1) ความขัดแย้งระหว่าง มนุษย์กับมนุษย์ และ 2) ความขัดแย้งภายในจิตใจ	1) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์ กับมนุษย์ และ 2) ความขัดแย้ง ภายในจิตใจ
4. ฉาก (Setting)	ฉากที่เป็นฉากธรรมชาติ, ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์, ฉากที่เป็นการดำเนินชีวิต ของตัวละคร และฉากที่ เป็นสภาพแวดล้อมเชิง นามธรรม	ฉากที่เป็นฉากธรรมชาติ, ฉากที่ เป็นสิ่งประดิษฐ์, ฉากที่เป็นการ ดำเนินชีวิตของตัวละคร และ ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมเชิง นามธรรม
5. ตัวละคร (Character)		
5.1 ตัวละครผู้หญิง	มีอาชีพเป็นช่างภาพ มีการ แต่งกายด้วยชุดชุดดีทันทสมัย มีความเป็นสากลนิยม ส่วน บุคลิกของตัวละครเป็น ผู้หญิงที่มีรูปร่างหน้าตาดี มีความมั่นใจในตัวเองสูง อายุประมาณ 32 ปี มี น้ำเสียงที่แจ่มใส นอกจากนี้ ตัวละครยังมีการกระทำที่ ไม่อยากจะครองความเป็น โสดหลังจากที่ถูกแฟนที่รัก กันมาบอกเลิก จึงมีความ คิดที่จะหาใครสักคนที่ดีเข้า มาดูแล	ตัวละครจำ เป็นคนที่ป้อและเซน ซอบแต่มีแฟนแล้ว มีอาชีพเป็น อแอกไนเซอร์ รับจัดงาน อาศัย อยู่ที่กรุงเทพฯ โดยที่เช่าบ้านของ ยายป้ออยู่ การแต่งกายด้วยชุด ดีทันทสมัย มีความเป็นสากลนิยม ส่วนบุคลิกของตัวละครเป็น ผู้หญิงที่มีรูปร่างหน้าตาดีมีความ มั่นใจในตัวเองสูง อายุประมาณ 32ปีมีน้ำเสียงที่แจ่มใส นอกจากนี้ นี้ตัวละครจำ เป็นตัวละครที่ไม่ ชอบคบผู้ชายที่อายุน้อยกว่า แต่ สุดท้ายก็ได้เปลี่ยนทัศนคติและ ยอมคบกับผู้ชายที่อายุน้อยกว่า ต้องการมีครอบครัว มีแฟน หลัง จากที่ถูกภักซึ่งเป็นแฟนเก่าบอก เลิก

องค์ประกอบ การเล่าเรื่อง (Narration)	การสร้างความหมายของผู้หญิงที่มีสถานภาพโสด	
	ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE	ภาพยนตร์เรื่อง 30 กำลังแจ๋ว
5.2 ตัวละครผู้ชาย	ตัวละครจิต มีอาชีพเป็นคนขายหมูปิ้งและเป็นหมอดูด้วย การแต่งกายจะเหมือนวัยรุ่นทั่วไป มีสไตล์เป็นของตัวเอง แต่งกายออกไปแนวสบายๆ เป็นผู้ชายที่มีรูปร่างไม่สูงมากนัก หน้าตาดี เป็นตัวละครที่ดูดีเรื่อยๆ มีความเป็นผู้ใหญ่ สุภาพ มีความรับผิดชอบ มีความจริงใจ เป็นตัวละครที่มีความหวังดีกับนางเอก อยากให้นางเอกได้เจอกับผู้ชายที่ดี ซึ่งถึงแม้ว่าตนจะรักนางเอกก็ตาม	ตัวละครปอ อายุประมาณ 25 มีอาชีพเป็นวิศวกร การแต่งกายเหมือนกับวัยรุ่นทั่วไป ก่อนข้างคูตี แต่งตัวสบายๆ ตามแฟชั่น แต่ช่วงที่ฝึกงานก็จะแตกต่างออกไปเพราะต้องใส่ชุดฟอร์ม กู้ภัยกลางทะเล เป็นผู้ชายที่หน้าตาดี เป็นคนมีอารมณ์ขัน บุคลิกภาพดี และมีความมั่นคงในความรัก เห็นได้จากที่รอเจ้ามาตลอดทั้งๆ ที่จำได้บอกปฏิเสธหลายต่อหลายครั้ง

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง มีการเล่าเรื่องที่คล้ายคลึงกัน จากการเล่าเรื่อง (Narration) เป็นการสร้างความหมาย ให้เห็นถึงการดำเนินเรื่องของภาพยนตร์ โดยภาพยนตร์ได้สร้างให้เห็นตัวละคร “ผู้หญิงที่มีสถานภาพโสด” คล้ายคลึงกัน ทั้งในเรื่องของอายุ 32 ปีที่เท่ากัน การแต่งกายที่ดูทันสมัย มีสไตล์ อยากมีชีวิตครอบครัว ไม่อยากมีสถานภาพโสด ซึ่งการสร้างตัวละครดังกล่าวเป็นเหมือนการสร้างเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงผู้หญิงที่อยู่ในช่วงอายุเข้าสู่เลข 3 เป็นวัยที่พร้อมจะมีครอบครัว โดยอาจกล่าวได้ว่า ช่วงแรกจะเป็นช่วงของการเรียน การศึกษา ต่อมาจะเข้าสู่วัยทำงาน พอเข้าสู่วัยทำงาน ก็จะต้องมีความพร้อมที่จะมีครอบครัว ซึ่งภาพยนตร์ได้แสดงให้เห็นว่าช่วงอายุ 32 ปี เป็นช่วงที่ผู้หญิงควรจะมีความพร้อม

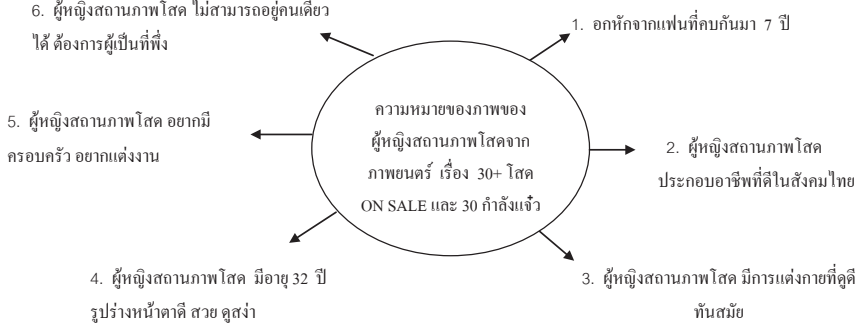
ส่วนเรื่องของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นของภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง จะเห็นว่าภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง ได้สร้างความขัดแย้งที่มีลักษณะเหมือนกัน คือสร้างระหว่างความขัดแย้งระหว่างคนกับคน และความขัดแย้งภายในจิตใจ ซึ่งที่ภาพยนตร์สร้างแบบนี้ก็เหมือนเป็นการเล่าเรื่องเพื่อสื่อให้การดำเนินเรื่องดูน่าสนใจ ชวนให้คนติดตามว่าผู้หญิงสถานภาพโสदनั้นจะต้องตัดสินใจเลือกว่าจะเลือกใครมาใช้ชีวิตคู่ด้วย การสร้างความขัดแย้งดังกล่าวเสมือนสร้างให้ตัวละครผู้หญิงสถานภาพโสดต้องตัดสินใจเลือก ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าว นำไปสู่การสร้างความหมายของผู้หญิงสถานภาพโสด โดยสร้างความขัดแย้งให้ผู้หญิงสถานภาพโสดจะต้องมีคู่ ต้องตัดสินใจเลือกผู้ชายที่จะมาใช้ชีวิตคู่กับตนเอง ซึ่งเป็นคำตอบสุดท้ายของความหมายของผู้หญิงสถานภาพโสด ว่าสุดท้ายแล้วก็ได้พบกับผู้ชายที่ดี และมีความสุข

สำหรับการกำหนดบุคลิกลักษณะของตัวละคร ของผู้หญิงสถานภาพโสดทั้ง 2 เรื่อง ได้สร้างภาพตัวแทนให้เห็นว่าผู้หญิงที่มีสถานภาพโสदनั้น เป็นผู้หญิงที่ดูดี เก่ง มีความมั่นใจในตัวเอง มีอาชีพการงานที่ดี แต่งกายดูดี ทันสมัย เรียกได้ว่าเป็นผู้หญิงที่มีครบทุกด้าน ทั้งด้านอาชีพการงาน ด้านรูปร่างหน้าตาแต่ด้านของครอบครัวภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องได้สร้างให้เห็นว่า ผู้หญิงสถานภาพโสดในช่วงแรกนั้นไม่ประสบความสำเร็จในเรื่องของความรัก คือโดนคนรักที่คบกันมาเป็นเวลา 7 ปี หักอก ทำให้เสียใจและผิดหวัง แต่ท้ายที่สุดภาพยนตร์ก็ได้สร้างให้เห็นว่าถึงอย่างไรก็ตามสุดท้ายผู้หญิงสถานภาพโสดก็ได้พบกับความรักที่แท้จริง ไม่ได้ครองความเป็นโสดตลอดไป ยังคงกลับมาสู่ครรลองของสังคม คือได้พบกับผู้ชายที่ดีและมีความสุข ดังปรากฏในแก่นความคิดหลักของภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องว่า ถึงแม้ผู้หญิงสถานภาพโสดจะมีบุคลิกภาพที่มั่นใจ ดูดี สวย เก่ง แต่สุดท้ายผู้หญิงก็ต้องการจะมีชีวิตคู่ ต้องการผู้ชายเป็นที่พึ่ง และต้องการมีครอบครัว

จากการวิเคราะห์ผู้หญิงสถานภาพโสดจากภาพยนตร์ จะพบว่าหากท้ายที่สุดแล้วผู้หญิงสถานภาพโสดในภาพยนตร์ต้องพบผู้ชายที่ดีและมีความสุข อาจกล่าวได้ว่าบทบาทหน้าที่ของภาพยนตร์ก็ยังคงกำหนดความหมายและความเป็นไปของผู้หญิงสถานภาพโสดอยู่เช่นกัน เสมือนภาพยนตร์ได้สร้างอุดมการณ์ของผู้หญิงสถานภาพโสดว่าสุดท้ายก็ต้องมีคู่ครอง นั่นเอง

แผนภาพที่ 1

แผนภาพแสดงภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดจากภาพยนตร์
เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ๋ว

ภาพผู้หญิงสถานภาพโสดจากภาพยนตร์ : การให้ความหมายของผู้หญิงสถานภาพโสด

จากการวิเคราะห์ภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดจากภาพยนตร์ เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ๋ว โดยการสกัดความหมายของ “ผู้หญิงสถานภาพโสด” จากการเล่าเรื่อง (Narration) ที่สร้างผ่านภาพยนตร์ การเล่าเรื่องในภาพยนตร์นั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปการสร้างความหมายของคำว่า “ผู้หญิงสถานภาพโสด” ได้ดังนี้

1) ออกหักจากแฟนที่คบกันมา 7 ปี ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ๋ว ได้สร้างภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดว่าเกิดจากการที่ถูกแฟนเก่าที่คบกันมาเป็นเวลา 7 ปีหักอก โดยสร้างให้เหมือนกับว่าตัวเลข 7 ปี เสมือนเป็นเลขอาถรรพ์ของการคบกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งภาพยนตร์ก็ได้สร้างภาพว่าตัวละครเอกของเรื่องถูกผู้ชายทิ้งหลังจากที่คบกันมาได้ 7 ปี นอกจากนี้ยังสร้างให้เห็นถึงเหตุผลของการเข้าสู่สถานภาพโสด คือการถูกแฟนทิ้ง นั่นเอง

2) ผู้หญิงสถานภาพโสดประกอบอาชีพที่ดีในสังคมไทย ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ๋ว สื่อให้เห็นภาพของผู้หญิงสถานภาพโสด ในเรื่องของการประกอบอาชีพ ว่าเป็นที่สังคมไทยให้การยอมรับ โดยสร้างภาพผู้หญิงสถานภาพโสดว่าทำอาชีพช่างภาพ และอแกลนเซอร์ ซึ่งเป็นภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดที่มีอาชีพที่คล่องตัว เป็นภาพที่ดูมีความมั่นใจ เป็นอาชีพของคนยุคใหม่ที่กำลังเริ่มทำ เนื่องจากว่าเป็นอาชีพที่ต้องมีความสร้างสรรค์ผลงาน พบปะกับผู้คนหรือลูกค้าเป็นจำนวนมาก สื่อให้เห็นว่าผู้หญิงสถานภาพโสด เป็นผู้หญิงที่ต้องทำงาน และชอบเข้าสังคม

3) ผู้หญิงสถานภาพโสด มีการแต่งกายที่ดูดี ทันสมัย ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ๋ว สื่อให้เห็นภาพของผู้หญิงสถานภาพในด้านของการแต่งกายที่ดูดี ทันสมัย แต่งกายแบบสากลนิยม มีสไตล์เป็นของตัวเอง ดูทะมัดทะแมง คล่องแคล่ว หรือแต่งตัวให้เหมาะสมกับงานนั้นๆ

4) ผู้หญิงสถานภาพโสด มีอายุ 32 ปี รูปร่างหน้าตาดี สวย ดูสง่า ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ๋ว ได้สื่อให้เห็นภาพผู้หญิงสถานภาพโสดว่า มีอายุอยู่ในช่วง 30-32 ปี เป็นผู้หญิงที่มีหน้าตาที่สวยงาม หุ่นดี ดูสง่า มั่นใจ สดใส ดูดี อยู่ตลอดเวลา

5) ผู้หญิงสถานภาพโสด อยากมีครอบครัว อยากแต่งงาน ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ๋ว สื่อให้เห็นภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดว่า ไม่อยากที่จะครองความโสดแบบนี้ อยากมีครอบครัวที่ดี อยากแต่งงาน อาจกล่าวได้ว่าผู้หญิงเมื่อเข้าสู่อายุ “30 ปี” แล้วเหมือนตัวเลขที่ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องใช้ในการตั้งชื่อภาพยนตร์ ก็อยากที่จะมีครอบครัวเหมือนเป็นธรรมชาติของสังคมไทยว่า ผู้หญิงวัยนี้เป็นวัยที่ต้องเริ่มต้นชีวิตครอบครัวแล้ว

6) ผู้หญิงสถานภาพโสดไม่ว่าจะมีความมั่นใจแค่ไหนก็ตามแต่สุดท้ายก็ยังคงต้องการผู้ชายเป็นที่พึ่ง (ไม่สามารถอยู่คนเดียวได้) ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ๋ว ได้สื่อให้เห็นว่าผู้หญิงสถานภาพโสด ถึงแม้จะมีอาชีพการงานที่ดีในสังคม มีรูปร่างหน้าตาดี เป็นผู้หญิงที่มีความมั่นใจ แต่สุดท้ายก็ไม่ได้ต้องการที่จะอยู่คนเดียว อยากที่จะมีผู้ชายเป็นที่พึ่ง หรือกล่าวง่ายๆ คืออยากมีคู่ครอง เหมือนเป็นเพื่อน เป็นครอบครัว อยู่ด้วยกัน ซึ่งภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง ก็ได้สร้างภาพของผู้หญิงสถานภาพโสดว่า ถึงแม้คุณจะเป็นโสดอย่างไร สุดท้ายคุณก็ได้พบกับผู้ชายที่ดี และมีครอบครัวที่มีความสุข มีผู้ชายที่จะมาอยู่กันตลอดไป

และจากการวิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่อง ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ๋ว อาจกล่าวได้ว่าผู้หญิงสถานภาพโสดที่ปรากฏในภาพยนตร์เป็นเพียงสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ให้กับคนดูที่อยู่ในชีวิตจริง โดยเฉพาะผู้ที่ชมภาพยนตร์ เสมือนเป็นการสร้างภาพหรือความหวังให้กับผู้หญิงที่มีสถานภาพโสดว่าสักวันหนึ่งจะต้องเจอผู้ชาย หรือมีครอบครัวดังเช่นที่ปรากฏให้เห็นในภาพยนตร์ อาจกล่าวได้ว่าถึงที่สุดแล้ว ภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวได้สร้างผู้หญิงสถานภาพโสดมีสิทธิ์ที่จะเลือกผู้ชายด้วยตัวเอง แต่ท้ายที่สุดแล้วถึงอย่างไรก็ตามก็ยังคงถูกกำหนดด้วยกรอบของขนบธรรมเนียมของสังคมอยู่เช่นเดิม คือจะต้องแต่งงานหรือมีครอบครัว เมื่อถึงวัยอันควร

บทส่งท้าย

จากการวิเคราะห์การสร้างความหมายตามองค์ประกอบของการเล่าเรื่อง (Narration) ของ ภาพยนตร์เรื่อง 30+ โสด ON SALE และ 30 กำลังแจ้ว พบว่า ผู้หญิงสถานภาพโสดจะต้องเป็นผู้หญิงที่ออกหักจากแฟนที่คบกันมา 7 ปี ประกอบอาชีพที่ดีในสังคมไทย แต่งกายดูดี ทันสมัย อายุ 32 ปี รูปร่างหน้าตาดี สวย ดูสง่า อยากรมีครอบครัว และสุดท้ายก็ต้องมีคู่ (ต้องการผู้ชายเป็นที่พึ่ง) ซึ่งภาพยนตร์มีการใช้กลยุทธ์หรือภาษาทางภาพยนตร์ที่ใช้ในการสื่อสารและสร้างความหมายของภาพตัวแทนผู้หญิงสถานภาพโสด ใช้กลวิธีการสร้างความสมจริงผ่านภาษาของภาพยนตร์ เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนได้สัมผัสโลกของจริง รวมถึงมีการใช้วิธีนำเสนอเหตุการณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์ซึ่งทำให้ดูแล้วเหมือนจริง และเมื่อมองผ่านแนวคิดภาพตัวแทนของ ฮอลล์ (Hall, 1997) พบว่า ภาพยนตร์เป็นรูปแบบหนึ่งการทำงานอย่างหนึ่งของภาษา โดยเป็นผลผลิตทางความหมายของระบบความคิดในจิตใจของมนุษย์ โดยการเชื่อมโยงระหว่างระบบความคิดกับภาษา ซึ่งอำนวยความสะดวกสามารถอ้างอิงถึงโลกแห่งความจริงของวัตถุ ผู้คน และเหตุการณ์ต่างๆ รวมถึงโลกแห่งจินตนาการที่มีแต่วัตถุ ผู้คนและเหตุการณ์ที่ปรุงแต่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากภาพยนตร์ได้ทำหน้าที่ของการนำเสนอภาพตัวแทน โดยการสร้างให้ผู้หญิงสถานภาพโสดเป็นผู้หญิงที่เก่ง สวย แต่งตัวดูดี มีความมั่นใจในตัวเองสูง หรือการคัดเลือกเพียงบางลักษณะของความเป็นจริงออกมา ดัดแปลง และตกแต่งให้โดดเด่นขึ้น อย่างการเลือกดอกขำเลขอาถรรพ์ตัวเลข 7 สำหรับการคบกันและต้องเลิกกัน หรือแม้กระทั่งตัวเลข 3 สำหรับผู้หญิงที่จะต้อง ON SALE ก็อาจช่วยให้ออกให้ได้ แต่สุดท้ายไม่ว่าผู้หญิงโสดจะมีความเก่งอย่างไร ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องก็ได้ทำหน้าที่ดอกขำอุดมการณ์ให้เห็นว่า ผู้หญิงไม่ควรอยู่เป็นโสด

รายการอ้างอิง

หนังสือ

กาญจนา แก้วเทพ.(2544). **ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2548). “ทฤษฎีว่าด้วยเนื้อหา/สาร และความหมาย.” ประมวลวิชา
ปรัชญา นิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. หน่วยที่ 12. นนทบุรี :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

_____. (2541). **สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน.(2551). **สายธารแห่งนักคิดทฤษฎี เศรษฐศาสตร์
การเมืองกับสื่อสารศึกษา**. นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมสุข หินวิมาน.(2548). “แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน.” ใน **ปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎี
การสื่อสาร = Philosophy of communication arts and communication
theory**. หน้า 426-428. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

วิทยานิพนธ์

จรินทร์ เลิศจิระประเสริฐ.(2535). “**อาชีพของสตรีในละครโทรทัศน์**.” วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิรินทร์ เกตราไชยอนันต์. (2550). “**ภาพตัวแทนผีผู้หญิงในละครโทรทัศน์**.” วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปภัสรา ศิวะพิรุฬห์เทพ. (2548). “**การถอดรหัสมายาคติของ ‘การข่มขืน’ : ศึกษา
เปรียบเทียบผู้รับสารที่มีประสบการณ์ตรงกับผู้รับสารที่มีประสบการณ์ผ่านสื่อ**.”
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

รุจิเรข ชขรัตน์. (2542). “**ภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์
ไทยกับการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รักใจ จินตวิโรจน์. (2543). “**การนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยและ
อเมริกัน**.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รัชดา แดงจำรูญ. (2538). “ภาพของโสเภณีในละครโทรทัศน์ ปี 2537.” วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชา สันทนาประสิทธิ์. (2543). “การนำเสนอภาพความเป็นชายในภาพยนตร์ไทยระหว่าง
ปี พ.ศ. 2541-2542.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิภากรณ์ กอจัญจิด. (2545). “การวิเคราะห์ภาพเสนอ ‘ความขาว’ ในโฆษณา.”
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- ศิริมิตร ประพันธ์รุจิ. (2551). “ความสัมพันธ์ไทย-ลาว ในสื่อบันเทิงไทย : ศึกษากรณี
การประกอบสร้างอัตลักษณ์ความเป็นลาวจากภาพยนตร์ เรื่อง ‘หมากเตะโลก
ตะลึง’.” วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภา จิตติสารัตน์. (2545). “การสร้างความหมายทางสังคมและการรับรู้ “ความเป็นจริง”
ในภาพยนตร์อิงเรื่องจริง.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุณิสรา จันทบูรณ์. (2539). “การรับรู้ภาพของครอบครัวผ่านละครโทรทัศน์.” วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิรัตน์ รัชยานนท์. (2547). “กระบวนการสร้างความจริงทางสังคมของตัวละครนางร้าย
ในละครโทรทัศน์.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อัญมณี ภูักักดี. (2547). “การตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวีรบุรุษแบบอเมริกัน
จากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Hall, S. Representation : Cultural Representations and Signifying Practices, London
: Sage, 1997.